

*Що таке
виробнича
практика
і як її успішно
пройти*

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра медіакомунікацій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-педагогічної роботи

“ _____ ” _____ 2019 р.

Робоча програма

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

спеціальність (напрямок) 061 – «Журналістика»

освітньо-професійна програма «Медіакомунікації»

факультет Соціологічний

2019 / 2020 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна

26 червня 2019 року, протокол № 6

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Стародубцева Л. В.; доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри медіакомунікацій,
навчально-методичний керівник практики

Програму схвалено на засіданні кафедри медіакомунікацій

Протокол від 20 червня 2019 року № 6

Завідувач кафедри медіакомунікацій

_____ Л. В. Стародубцева

Програму погоджено методичною комісією соціологічного факультету

Протокол від 25 червня 2019 року № 9

Голова методичної комісії соціологічного факультету

_____ Ю. Г. Сорока

ВСТУП

Програма виробничої практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів другого (магістерського) рівня спеціальності 061 – «Журналістика» освітньо-професійної програми «Медіакомунікації»

1. Опис виробничої практики

1.1 Метою виробничої практики є надання студентам уявлення щодо медіакомунікацій і створення індивідуальних медіапроектів, формування навичок роботи у різних медіаустановах, закріплення теоретичних знань та практичних навичок, що були здобуті студентами в процесі вивчення основних навчальних курсів; оволодіння студентами професійними вміннями і навичками для прийняття самостійних рішень під час підготовки кваліфікаційної магістерської роботи, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності

1.2 Основні завдання виробничої практики: закріплення отриманих студентами теоретичних знань, набуття практичного досвіду і навичок самостійної роботи в області медіакомунікацій. Під час проходження виробничої практики студенти повинні з'ясувати принципи роботи організаційних структур відповідних медіаустанов; засвоїти принципи практичного застосування теоретичних знань у галузі журналістики на базі ознайомлення з виробничим процесом медіазакладів; оволодіти навичками діяльності журналіста у професійному колективі. У процесі проходження практики студент повинен виявити при виконанні індивідуальних завдань уміння і навички з областей знань, які він набув протягом навчання в університеті.

1.3 Кількість кредитів: для денної форми навчання – 12 кредитів,
для заочної форми навчання – 12 кредитів.

1.4 Загальна кількість годин: для денної форми навчання – 360 годин,
для заочної форми навчання – 360 годин.

1.5 Характеристика виробничої практики	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й

1.6 Заплановані результати навчання. У результаті проходження виробничої практики студенти повинні *знати*: принципи роботи організаційних структур, комунікативних підрозділів закладів медіасфери; принципи практичного використання знань, що отримані в ході теоретичного навчання; *вміти*: залучати навички професійної діяльності до процесу виконання завдань практики; використовувати набуті в процесі навчання знання, професійні вміння та навички в роботі медіазакладів; самостійно виконувати завдання у різних напрямках медіапрактики; здійснювати роботу з планування, організації та реалізації творчих процесів у галузях медіавиробництва (преса, телебачення, інформаційні агенції тощо). У цілому, студент повинен вміло спланувати, підготувати, організувати і виконати практичне завдання керівника від бази практики у галузі медіакомунікацій (преса, радіо, телебачення, інформаційні агенції, відеопродакшн-студії тощо), а також оформити результати виконаної роботи у звітній документації.

2. Зміст виробничої практики

Практика студентів-магістрантів соціологічного факультету є невід'ємною складовою частиною навчального процесу, передбаченою освітнім стандартом підготовки фахівців з вищою освітою за спеціальністю 061 – «Журналістика» другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Медіакомунікації». Зміст виробничої практики полягає в удосконаленні знань, умінь та навичок студентів, що дозволять їм самостійно виконати завдання у різних напрямках медіапрактики; здійснити роботу з планування, організації та реалізації творчих процесів у галузях медіавиробництва (написати статтю, зняти серію фотографій чи відео, скласти сценарій або зняти телесюжет, виконати роботу у сфері дизайну, розробити PR-стратегію підприємства або фірми тощо).

3. Вимоги до баз виробничої практики

Основними вимогами до баз практики є відповідність напрямів діяльності працівників установи, яка виступає базою практики, напрямам навчання студентів за спеціальністю 061 – «Журналістика» другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Медіакомунікації»; наявність на базі практики досвідчених медіафахівців, які можуть виступити в ролі керівників практики студентів; наявність відповідного матеріально-технічного та інформаційного забезпечення (комп'ютери, підключені до мережі Інтернет, фото- та відеоапаратура тощо). Базами практики можуть бути інформаційні агенції, прес-служби, редакції телеканалів, ньюзруми, відділи зав'язків з громадськістю будь-яких державних чи комерційних установ, редакції ЗМК, видавництва, відеопродакшн-студії, креативні та PR-агенції, фото- і кіностудії, дизайнерські та рекламні бюро, IT-компанії тощо.

4. Організація та проведення виробничої практики

Виробнича практика проводиться для студентів 2 курсу другого (магістерського) рівня (тривалість практики для студентів денної форми навчання – 8 тижнів, тривалість практики для студентів заочної форми навчання – 2 тижні) і спрямована на підвищення практичної та методичної підготовки фахівців для майбутньої професійної діяльності.

Основними базами виробничої практики для студентів денної форми навчання є: ФОП Скорик В. В., ТОВ «Телеканал СТБ», ТОВ «Інформаційне агентство «Знай», ФОП Ключко О. П., ГО «Гараж Хаб публічна майстерня», ТОВ «Видавничий будинок «Прем'єр». Для студентів заочної форми навчання базами виробничої практики є: ПП «Хантер поліграфік», Філія ПАТ НСТУ «Харківська регіональна дирекція», Телеканал «UA: Харків», ТОВ «Креатив Лаб», Телерадіоорганізація «Маріупольське Телебачення», Івент-агенція «Космос 2019», ТОВ «Багаж», Незалежна первинна профспілкова організація «Павлоградвугілля», Благодійна організація «Благодійний Фонд Карітас Харків».

До проходження виробничої практики допускаються студенти, що прослухали теоретичні курси та успішно склали усі передбачені навчальним планом форми підсумкового контролю (іспити, заліки та курсові роботи), мають затверджену тему та наукового керівника кваліфікаційної магістерської роботи.

Перед початком практики кафедра проводить установчу конференцію, яка присвячується ознайомленню студентів з порядком проходження практики, правами та обов'язками студентів, змістом практики. На зборах в обов'язковому порядку проводиться інструктаж із техніки безпеки, на якому пояснюються правила поведінки студентів під час їхнього перебування на практиці. Студент, який не пройшов інструктаж з техніки безпеки, до проходження виробничої практики не допускається.

Під час проходження практики студент зобов'язаний виконувати завдання, передбачене програмою практики; підкорятися чинним на підприємстві (в установі, організації, фірмі тощо) правилам внутрішнього розпорядку; вивчити правила охорони праці та техніки безпеки на підприємстві та суворо їх дотримуватися.

Для контролю виконаної роботи студенти ведуть щоденник, де фіксується робота за кожен день практики. У зазначений термін (протягом трьох днів після завершення строку проходження виробничої практики) студенти подають на кафедру звітну документацію (щоденник, звіт про проходження практики, додаток до звіту у вигляді мультимедійної презентації та електронних матеріалів, що містять результати проходження студентами виробничої практики, характеристику керівника з бази виробничої практики). На підставі аналізу всіх поданих документів, результатів роботи студента та захисту звіту приймається рішення навчально-методичного керівника виробничої практики про виконання її програми й виставлення оцінки.

Керівником виробничої практики по соціологічному факультету є заступник декана з навчальної роботи. Навчально-методичним керівником переддипломної практики є завідувач кафедри медіакомунікацій соціологічного факультету. Загальне керівництво виробничою практикою від університету здійснюється викладачами кафедри медіакомунікацій соціологічного факультету. Завдання керівників виробничої практики полягає в керівництві діяльністю студентів і забезпеченні контролю засвоєння ними навичок, отриманих під час виробничої практики.

5. Календарний план проходження виробничої практики

Завдання з виробничої практики оформлюються у вигляді календарного плану-графіку роботи студентів, що характеризує зразковий розподіл часу студента на виконання окремих розділів завдання практики.

№ з/п	Найменування окремих видів роботи	Кількість днів	
		для студентів денної форми навчання	для студентів заочної форми навчання
1	Установча конференція. Ознайомлення з цілями, завданнями та змістом виробничої практики	1	1
2	Знайомство з керівництвом відповідних баз практики. Ознайомлення з напрямками діяльності та виробничим процесом баз практики	1	1
3	Проходження виробничої практики згідно з програмою	36	6
4	Написання щоденника та звіту за підсумками виробничої практики	2	2
	Усього	40	10

У календарному плані-графіку студент разом з навчально-методичним керівником практики описує за пунктами зміст робіт, які будуть виконані в ході переддипломної практики. Кожному виду робіт має бути дана коротка характеристика. Виконувані види роботи повинні відповідати спеціальності випускника. Тут же вказуються точні терміни, в які ці роботи мають бути виконані. При проходженні переддипломної практики студент повинен строго наслідувати календарний план-графік і вчасно виконувати всі види робіт, передбачених програмою практики.

6. Підбиття підсумків переддипломної практики, методи контролю та схема нарахування балів

Контроль діяльності студентів під час практики здійснюється в двох формах: як поточний контроль (тижневі звіти студентів перед керівниками практики від кафедри щодо виконання роботи), і як підсумковий (підсумкова конференція). Поточний контроль має на меті підвищити якість засвоєння студентами знань і здійснюється 1 раз на тиждень.

Звіт про виконання програми виробничої практики готується кожним студентом до підсумкової конференції. Звіт передбачає: щоденник практики (опис відвідань баз практики і робота за кожний день практики); звіт про виконання програми виробничої практики (опис отриманих в ході практики знань і навичок); характеристика, що дається керівником на основній базі практики. Результати практики підбиваються під час підсумкової конференції: кожний студент звітує щодо отриманих у ході практики знань та навичок, виокремлюючи ті з них, які вважаються найбільш цінними.

Схема нарахування балів

№ з/п	Види роботи	Кількість балів
1	Участь студента в установчій конференції	10
2	Щоденник виробничої практики	20
3	Звіт про виконання програми виробничої практики, який містить опис проведеної праці під час виробничої практики	20
4	<i>Додатки до звіту:</i>	
	А) Мультимедійна презентація результатів роботи в рамках виробничої практики (виконується в програмі PowerPoint)	20
	В) електронні матеріали, що містять результати проходження студентами виробничої практики (подаються керівнику практики від кафедри в електронному вигляді)	30
	Усього	100

Облік та оцінка результатів роботи завершується публічним захистом звіту (заліком) за результатами виробничої практики. Оцінка практики здійснюється диференційовано з урахуванням якості звіту по практиці, і результатів захисту. Студент, робота якого була визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план семестру.

Звіт студентів оцінюється за наступними критеріями:

90–100 балів – студент логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті знання практичного матеріалу, звіт та щоденник практики представлено вчасно, всі питання в звіті розкрито повністю, індивідуальне завдання виконано на дуже високому рівні, звіт захистив без зауважень, характеристика від керівника практики відмінна, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

80–89 балів – студент аргументовано викладає матеріал; має практичні навички, звіт та щоденник представив вчасно, виконав всі завдання, але мають місце незначні помилки і зауваження, індивідуальне завдання виконав на високому рівні, захистив дуже добре, характеристика практиканта від керівника практики позитивна.

70–79 балів – студент та щоденник представив невчасно, в звіті розкрито більшість питань, індивідуальне завдання виконав, але з окремими помилками і недоліками, оформив і захистив звіт на високому рівні, характеристику одержав позитивну.

60–69 балів – студент звіт та щоденник практики представив невчасно, відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, більшість завдань у звіті не розкрито, виконання індивідуального завдання носить формальний характер, звіт і щоденник оформлені недбало, при захисті звіту студент не впевнений у відповідях, не має твердих знань, характеристика від керівника практики в цілому задовільна.

50–59 балів – студент непереконливо відповідає, звіт та щоденник представив невчасно, додаткові питання викликають невпевненість, всі завдання виконано формально, звіт і щоденник практики оформлені недбало, при захисті звіту не впевнений у відповідях, не має твердих знань, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю, характеристика від керівника практики задовільна.

1–49 балів – студент не представив звіт та щоденник, або представив звіт та щоденник практики невчасно та не відповідає на питання щодо бази практики, майже не орієнтується в звіті, практичні навички не сформовані.

Залікова відомість закривається днем підсумкової конференції, а студенти, які не здали практику вчасно, вважаються такими, що мають академічну заборгованість. Студенти з академічною заборгованістю проходять виробничу практику за індивідуальним графіком і завданням.

Шкала оцінювання

Сума балів за результатами виконання програми виробничої практики	Оцінка
	Дворівнева шкала оцінювання
90–100	зараховано
70–89	
50–69	
1–49	не зараховано

7. Рекомендована література

Основна література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-18 / Офіційний сайт Верховної Ради України : Законодавство. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 19.06.2019).

2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13.12.1991 № 1977-ХІІ / Офіційний сайт Верховної Ради України : Законодавство. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12> (дата звернення: 15.06.2019).

3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.93 № 93) / Офіційний сайт Верховної Ради України : Законодавство. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93> (дата звернення: 17.06.2019).

Допоміжна література

1. Больц Н. Абетка медіа / за загал. ред. В. Ф. Іванова; пер. з нім. В. Климченка. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. 177 с.
2. Ботнер Ю. О. Журналістська майстерність : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 232 с.
3. Вайшенберг З. Новинна журналістика : стандарти якості журналістської практики : навчальний посібник. Київ : Академія Української Преси : Центр Вільної Преси, 2004. 262 с.
4. Владимиров В. М. Теорія і методика журналістської творчості : навчальний посібник / Київський міжнародний ун-т. Київ : КиМУ, 2006. 105 с.
5. Декларація принципів поведінки журналістів (прийнята на II всесвітньому Конгресі Міжнародної федерації журналістів зі змінами на 18-му всесвітньому Конгресі Міжнародної федерації журналістів). URL : <https://mena.org.ua/blog/deklaratsiya-pryntsypiv-povedinky-zhurnalistiv/> (дата звернення: 18.06.2019).
6. Карпенко В. Журналістика : основи професійної комунікації : навчальний посібник. Київ : Нора-прінт, 2002. 348 с.
7. Культура спілкування у журналістській практиці : навчально-методичний посібник / укладачі : Н. Бабич, О. Жук. Чернівці : Букрек, 2012. 160 с.
8. Ла Рош В. Вступ до практичної журналістики : навч. посіб. Київ : Академія Української Преси : Центр Вільної Преси, 2005. 229 с.
9. МедіаПрактики : Перший подкаст про українські медіа / The Ukrainians. URL : <https://theukrainians.org/media/> (дата звернення: 12.06.2019).
10. Потятиник Б. В. Медіа : ключі до розуміння. Львів : ПАІС, 2004. 312 с. (Сер. «Медіакритика»).
11. Почапська О. І., Васьків М. С. Журналістські практики та методичні рекомендації до їх проходження : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2009. 48 с.
12. Практикум із журналістської етики : навчальний посібник / передм. В. П. Мостового ; В. Ф. Іванов, С. В. Штурхецький ; під ред. проф. В. Ф. Іванова. Київ : видавець О. Зень, 2012. 320 с.
13. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті / за ред. Ю. Бідзілі ; М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т. Ужгород : Закарпаття, 2007. 223 с.
14. Harcup T. Journalism : Principles and Practice. 3rd ed. London : SAGE Publications Ltd, 2015. 286 p.
15. Martin R. Living Journalism : Principles and Practices for an Essential Profession. 2nd ed. London ; New York : Routledge, 2019. 220 p.